

סעציוני'ג עיגנאם, דאס ברייטער און איינער הער-
 לעמוני נעשטארבען איזט אללין היצע הער-
 לעמוני נעשטארבען עפען נור אין פאלנע דעם
 הערליכען היינטעם, דאס ברייטער פאן מאשקע-
 וויסן ערהאלטען האטטען, דאס לייכע ווארדע נון
 נעשטען ציר ערדע בעשטאטטעט וועהרענד
 גלייכצייטיג אויך דאס ערהאלטען דעם מאשקאוויסן
 ערהאלטען ברייטערע הינטערליעס איינע וויסע
 מיט אכט אונטערניגען קינדערן, מאשקאוויסן דער
 דער היינטיגע פערוארדטען איינעס מאשינע-
 ערהערלאנג אינהאלטער, אלס בוכ-האלטער טע-
 טע ווי, איזט אויס (אויב) אונטער קאמפאסט) נע-
 ברטיג אינד ערסט 21 יארער אלט, אלענעפאללס
 האט אין פארטליענע-פארטע הונד איינע לייכט-
 זיגן איינעס איינעס אונטע דאס לעבען איינעסומא
 וועהרענד אויך דער ווייניג מאנן זיינע צוקונפט איי-
 נעביט האט!

נ א כ ט ר א נ

אין דער נעשטריגען וויסען דער איינאיינען
 דעלענאציען האט דער רעפערענט מאקס פאלק
 דאס ערנעכט דער בעראטהונג ווא צוזאמענ-
 נעשטעללט, ווא ווי עס איז ערשטען איינע
 אונטערע פארטיגען בלאטטעס נעשהן האבען, אייז
 אל דען בעראטהונגן אויך דען אנטווארשענער מי-
 נעכטע פערטליענע ער פאלנענע פרעכטע צוזאמענ-
 ערשטעס זינד אונזערע בעציעהונגען צו דען אייז-
 ווערטיגען מענטשן איז אלליינען דאס בעסטע;
 צווישענע איזט בעזאנדערע אונזער פרינדשאפט-
 לייכטע פערטליענעס ווא וויסלענד אז עפעס אינד
 אז איינעצייכענט נישט דאס עס הונד דאס צווי-
 טענע-היינטען נעשטארבען נישט נור נישט ערשט-
 טערט ווארדערן נאך נאך עפעסער נעווארדען איזט,
 דרויסענע אייז וויך דען בעזען דעם איינאיינע-
 ען קאנונס-פארטיגען אין ווייניג אויך דאס פרינד-
 שאפט צווישען אונזערע מאנארכייע איזט איינאיינ-
 איינע איינעצייכענע אויך איינע נעווארדען, ער-
 טענע איינעצייכענע ווי אויך פאן דער איינעצייכענע
 פריינדשאפט ערעכענעס צו אונזערע מאנארכייע
 איינעצייכענעס נעשטענע קאנונען ווי דאס לעבען-
 דער פאן רומעניע נאך נישט ווארדען, אז עס אייז
 אין אונזערענענענענע נישט שיש-פארטע אויך דער
 איינעצייכענע דאן נאך איינער שווערדיקייטען מאכט
 אכט ווי האפען, דאס מיט דער צייט רומעניע
 ציר לעבען איזט נעלונגען ווייניג, ווא ערעכענע
 דאס עס פרי בייע נאכבאר-שטאטען בעסטע ווי
 און איינעצייכענע פריינדשאפט נעכטען איינאיינע-
 צו לעבען, וועכטענע אייזט הער אויך דאס פריינד-
 שאפט מיט דער טורקיא עקווערעט ווארדען, איי-
 דעם הער פריינדעכטע ווארדען, דאס אונזערע מאנ-
 אכטע קיינע ווייטערע ערהאלטענען אין דער טיר-
 קיא מאכען, אונזערע נאך פירלעכערע דאס טיר-
 קיא אין איינער גענוי ערשטערען נאכט
 איינעצייכענע וואללע, ערשטענע איינאיינע-
 איזט יעצט דאס איינעס מאכט פאן הערלעך

דא טורקיא איינע אונטערשטיצונג צו ערהאלטען
 האט, - אין דער ווייטערן אויספיהרונג זיינער רע-
 דע זאמען דער רעפערענט דער העלענאציען נאני
 דאסעלבען וואס ווי דאס לייטארטעלע אונזערע
 פארטיגען בלאטטעס נעשערעבען האבען.

ברייער דער רעדאקציען

הערן לי ראטה אין ראט-אמאק: אונזערע נעש-
 צער איזט בייא דער צווייטע פאן 1231 אויף דער ערשטען
 וויסע דאס לעצטע צוילע דער ערשטען שפאלטע (וועל-
 כע פאלנענע-מאשקען לויטעטע: רייכטיגען צוזאמענ-
 וויקען אללע איינאיינענען) צוזאמענעפאללען -
 אונד איז איינשטעט וועצעט ער דא דאס לעצטע צוילע
 אויף דער דריטען שפאלטע ווערענע ערשטען וויסע
 נאכמאלס און וועכענאלד דאס דער נענצע זאמן אונזער-
 שפענדלעך אייזט - דא ווארדען אונזערע קאנונס וואל-
 טען דאס אלע פאלנענע-מאשקען לויטעטע: דיוועס פריי-
 דענס-וועיק אויז דעם איינעצייכענע צוזאמענעוויקען אל-
 לע איינאיינענען מעכטע צו דאנקען!

פריינדעראיינע-ערהאלטענע

ווי ערשטען אונזערע ערהאלטענע פריינדעראיינע-
 דענען ערשטע-פארטיגען-ערהאלטענע 15, אונזערע
 צו ערדע נעשט (וואס נאני דרייטליך אויף אויזער
 אהרעס-שלייפער אונזערע אויס) אויזער פריינדע-
 ציאן צו ערשטען דאס דאס דאס פריינדענע דער בעלע-
 טער קיינע שפארטע ערשטע.

נישעפטס בעריכט

עפעסער פריינדע
 נעשטענע נישטענע נישטענע פאן ווייניגען וואר
 נעשטענע מעכטע צו מארקטע נעבראכטע דער פערטע וואר
 שוואך, 9000 מעטער ווארדען פערטעס.
 ווייניגען, 77, 100 מעטער, 12,65 נול, 400 מעטער, 73,
 1210 נול, עפעסער באקדען 450 מעטער, 73,5 קלאך
 11,95 נול, 100 מעטער, 74, 1215 נול, 100 מעטער
 300 מעטער, 73,5 קלאך 1205 נול, 600 מעטער
 77, קלאך 12,50 נול, 1300 מעטער-עפעסער 71,5 קלאך
 11,65 נול, 1050 מעטער, 70, קלאך 11,50 נול, דען
 100 מעטער, 72,2 קלאך 11,70 נול, 100 מעטער-עפעסער
 77,3 קלאך 12,20 נול, 100 מעטער, 76,1 קלאך 11,90 נול, 100
 מעטער, 75,8 קלאך-12,20 נול, 100 מעטער, 75,7 קלאך 11,85 נול
 (אללע ערשטע מאנארכייע)
 קלאך 9,10 - 8,75 נול.
 ווייניגען פער פריינדע-אויך 12,64 - 12,62 נול,
 פריינדענע נעבראכטע פריינדענע 1882, 8,24 -
 7,22 נול.
 האפען פער פער פריינדע-אויך 8,30 - 8,28 נול,
 עפעסער שלאכט פריינדע-אויך 8,30 - 8,28 נול,
 און 10-טען דאס הער אין עפעס אונזערענע וואכענ-
 מארקטע ווארדען 1570 שיק נאכט אונד 156 קליינע
 צו מארקטע נעבראכטע הערליך ווארדען עקוועט:
 שטיס שטייער, ערשטע פאן 147 - 217

נולדען - 730 אכטען דאס פאן 195 - 326 נולד.
 706 קווא, דאס פאן 144 - 200 נולד, 130 מערק-קווא
 דא שטיק פאן 80 - 207 נול, 154 שטיק בעפעלע דאס פאן
 צו - נול, 154 שטיק קענדע, דא שטיק פאן -
 ' - נול, - שטיק לעמער דאס פאן 45 - 45 נול -
 פרייע פער 100 קווא: אכטענע-פרייע 48 - 51 נול -
 קווא-פרייע 46 - 49 נול, קאכע-פרייע 80 - 100 נול
 קווא-פרייע 43 - 45 נול, -

לאסט-ערהאלטענע פאן 9-טען וואוועסער 1881.
ב ר י נ
52 29 5 45 8

עראנטווארטלעך רעדאקטער: מאיר בריי ריי.

איינענענע

אם שבת בראשית קאם צו אייזט אין חוץ אייז
 האמאנא (איינאיינע), הערד יוסף וויללענע, דער שאן
 פאן ווייניגע נעבראכטע פריינדענע דען דער
 איינע נאכטען חוץ פארטאנענען לויטעטע אונד האט
 טע מיט ווייניגע אונזערע פריינדענע פארטאנענע
 טענע. דאס אללע נעשטערע ווא ערשטעט, דאס דא
 נעשטערע ווי דאן אין איינע פריינדענע ווייניגע אי-
 דאמערטע אונד דען נאכטען טאג ביי פערטע אי-
 דע נאכט ווייניגע ווייניגע שטייטע לויטעטע דא נע-
 מינדע האט איינע איינאיינענע לויטעטע שבת
 פריינדענע ווא דאס ווייניגע פריינדענע פרי-
 לען, דעם הערליכע וויללענע אפענענע צו דאס-
 קען אלס אויך דער איינאיינענע נעשטערע צו
 האמאנא צו דיוועס חוץ אונד שיהט צו נאטלע-
 דען, - דער אויך קולטע פריינדענע.
 פריינדענע (אין אלליינע) 1881.
 הייז שווארץ, שיל-פארטע, דור פוס.

קאנסור

אין דער ארבע' ווייניגע קולטע-נעשטערע צו
 טאנאלא (פארטע קאמפאסט) איזט פאן דער
 שבת לויטענען אהרעס דא שטעללע איינע שייב
 דער ערשטע מיה דראס, איינאיינענע פאן אי-
 עקאנאטע ארטהאדאקסען דאכטען, טיכטערע
 בעל תפלה אונד בעל קורא ווי וואללע מיט דעם
 אהרעס-נעשטערע פאן 400 נולדען אונד נעכטע-
 נעשטערע צו בעזענען, רעפערענענע
 ווערען צו איינע פריינדע-פארטאנע ערשטענע
 דא ווערען נישט דעם אקעפענענע דא היינע-
 קאסטען פריינדענע.
 דאס אונד לויטער, פריינדענע.
 2-3

קאנסור

אין באסיס אונד טענאריס מיט אונזערע-
 טע שטייטע איזט זאפארט צו בעזענענע ערשטע-
 טע אונזערענע נעשטערע נאך פריינדענע, ברייע-
 לייכע עקווערענענע ווא ווארדען שווארץ קאנסאר
 אין ארא (ביא טענאריס).

פרוכט-אונד מעהל-פריי-טאבעללע		פרוכט-אונד מעהל-פריי-טאבעללע	
קילוגראם	קילוגראם	קילוגראם	קילוגראם
74	11,60	74	11,60
75	11,70	75	11,70
76	11,75	76	11,75
77	11,90	77	11,90
78	12,05	78	12,05
79	12,15	79	12,15
80	12,20	80	12,20
75	11,90	75	11,90
76	12,05	76	12,05
77	12,10	77	12,10
78	12,35	78	12,35
79	12,40	79	12,40
80	12,40	80	12,40
75	12,05	75	12,05
76	12,10	76	12,10
77	12,15	77	12,15
78	12,20	78	12,20
79	12,25	79	12,25
80	12,30	80	12,30
75	12,05	75	12,05
76	12,10	76	12,10
77	12,15	77	12,15
78	12,20	78	12,20
79	12,25	79	12,25
80	12,30	80	12,30

נראע די מענטשן בילדען קאנטען, דעססען בע-
פאלקעדיגע בעשפאללע אנטווערדען אין האלב
מיליאנען בעשפאלען.
* (פראצעסעס וועגן יודען
קראוואליע) אים וואלפאקא (היסאני)
ווייך פאם 11טן דיעזע טעלעגראפיש: דאס
פראצעסע וועגן טהילנאמען אן דען וועג-
פלינדערונגען ווערדען פאר דעם וועגן קרייז-
געוויסע פארטוישעטע נעסטען האטען זיך
ניכט וועגנער אלס 40 מיסטעס ציעמלך ריכט
דעס-ווערטהע וועגן מיטשילד אן דען וועג-פלי-
נדעוונגען פאר געוויסע צו פראטאנווארען, אלע
ווארדען אלס "שילדע" ערקלערט, דאס קרייז-גע-
ריכט פראדוהיילע און פאלגע דעססען 8 היפט-
שנדעיק צו יע 15 יאהרען צוואנס-ארבייט, 8
אנדערע צו יע 2 אין האלב יאהרען שווערען קער-
קערס, דאס ארבייטען ערהעלען איינע קערקע-
שטראפע פאן יע 4 און 3 מאנאטען, נור אין
16 יאהרענער ברושע ווארדען וויל נאך איינמיטל
גענעלך פרייעשפראכען, דאס פראדוהיילען
ווערדען נאך סובורדע ווערען, וואו דאס אהרע
שטראפע אכטיגען מיסטען.

זאט דער איינפירער פארטיא איסטער:
"דאס פראצעסע דעס פארטיא דער טהילנא דעם נעמי-
דע-פראצעסען געהאט ניכט פאר מיר, אונזערען
פאר דאס ארדענטליכע וועגן "וואס יעדן
דאס ארדענטליכע געוויסע, בעשפאלע, וואו
האט עס נאך געווענעסען ענטשענדיק, דאס פאן
עטווא דען טהילנא דער איינפירער פאר-
טיא דען ווערטהע אהרע טראגאגע-וועג היינט-
צאהלע אין דיעזע בעזעוונגען מיסטען דאס איי-
טעלענדיק און דען שאדען געמאכט ווין אנדערס
פארטוישען און דאס אבער בעזענדיק אהרע פארטוי-
אן דאס מיטען-שטיינע און ענטשענדיק איינע
קולטוס-שטיינע צו ליסטען, וואו ווארען דאס פאר-
פריינען דעם קולטוס-מיניסטעריאטס ווערד וואו-
דעלבאר, באלד היינט עס, דאס דאס איינפירער-
דען פאם איינפירער אהרע "פריינען" פאן
יעדע קולטוס-שטיינע - פארטוישען בעשפאלע ווער-
באלד היינט עס ווערדען, דאס דאס צום אב-
שלוסע דעם פארטויש-אהרע און דאס מיטען-
געמיידע קולטוס-שטיינע און ענטשענדיק האבען,
דאס קאנטען-קאנצלען בעזענדיק אבער יעצט
איינע קולטוס-מיניסטעריאט-עלאס קראפט דעם-
סען דאס איינפירער פארטיא נאך פאללע 8
יאהרען און דאס מיטען-געמיידע קולטוס-שטיי-
צו ענטשענדיק האט דאס ווייך דאס פריינען ווער-
ענטישענדיק, דאס איינפירער פארטוישען ניכט
בלאס אהרע סאנאגע-וועג אונזערען מיסטען
און נאך פאללע דאס אהרע און דאס מיטען-
געמיידע קולטוס-שטיינען ענטשענדיק דאס איי-
טעריאס צו פילע אב דאס אהרע-קאסע היינע
ווארען שטיינע ווייך

* (פארטוישען אונד זעלבס-טראג)
אויס 10טן דיעזע פארטוישען: וועגן דעם
פארטוישען וואס איז אונד דער
פארטוישענדיק לעאפאלדווע ווייס, דער מאכטער
איינעס בראזען, געאכטענען קריפפאנעס און דער
אלדער-פארטוישען, געאכטענען ווייס לענגענער צייט
אין לעבעס-פערדהעלטען, וואסאן דער פארטוי-
דעם פארטוישען יעדן לאנגע קיינע אהנינג האטער,
וואסאן דאס פארטוישען וואסאן ביז אהרעס פא-
טער, דען וואו ווערד לעבעס, אונד וועלכעס דא
און איינע דאסאן טהיל אהרעס פערדהעלטען
צוקאפטען לויט, אלס דער פארטוישען יעדן פאן
דעם פערדהעלטען ווערד מאכטער צו דעם לע-
דער-ארבייטען וואסאן פארטוישען ערשטע זיי-
וועלכע דיעזעס פערדהעלטען אכטענדיק, וויל וויל-
אום ערשטענס ניכט אין דער לאנגע צייט, איינע
פרייז צו ענטישענדיק אונד וויל דעוועלבע אבער-
דיעס ניכט און בעסטען וועג טערהאט דאס
פארטוישען נאכ פאן דיעזעס טאג און דאס בעזען
דעם וואסאן מיט איינפירער-קאנצלען קולטע און
אונד דאס דאס און דען דעם מיטשענדיק וועג-
האלב אהרע וועג בעזען לעסטען געווארען, וויל-
אום איינע אהרע איינפירער, ערשטע זיי-
דאס לעאפאלדווע ווייס געוויסע מיט איינע אונד
אין לעבעס-פערדהעלטען אונד פארטוישען האבען עס
פארטוישען און ניכט און פארטוישען וועלכע דען
לעבעס-פארטוישען און ווערד פריינען אונד און בע-
שטענדיק, ער נאכ דאס אהרע פארטוישען ווער-
לעבעס און געוויסע וואו צו ענטשענדיק, דאס
קרייז מיטשען דען דען דאס וואסאן יעדע אונד
אין דעם לעבעס צו פארטוישען, ער פארטוישען
וואו צו דיעזעס ציעקע אין לעבעס וועלכע-
ווערד אונד אין פארטוישען וואסאן צו-אן-קאל, וויל-
אום 10טן דיעזעס טראג ער וועגן לעבעס-
שטענדיק ווערד ווערד פריינדיק אונד וואסאן: און,
מאכטער דאס איינע היינט-ווערד וואסאן יעדן
וועגן דאס איינע וואסע פאן מיר אונד ווערד וואסאן-
בעטען נאך איינעס בעזענען וואסע דאס פאר-
טוישען: געוויסע וועגן דאס וואסאן און וועגן
און איינע וואסע, וואו מיטען פריינדיק וואסאן-
געוויסע ווערד ווערד פריינדיק און דאס וואסאן-
ניכט דער וואסענדיק, דיעזע אפגעטען דען קאס-
טען, און דען ווערד געשטען, דאס וואסאן וועגן,
פארטוישען אבער הארע דאס איינען מאקענדיק-
טענדיק וואסענדיק: דאס קערהעט וואו אום

* (דאס קאנצלען קאנצלען קאנצלען)
אונד דאס טהילנא דעם פארטוישען
האט דער קולטוס-מיניסטער ווייך דעם אהרע 1871
אין בעזען אים דאס פריינען און דען וועגן-
מיטען פארטוישען פריינען פראצעסען וועל-
כע דאס וואסאן דער געוויסע-
באלד ענטישענדיק, באלד ווערדען ערשטענדיק
דער שטויט פארטוישען וואו אבער אין דען איינע-
נען געוויסען פארטוישען אום צווייטע פונקטע:
ערשטענס אב יענע פארטוישען וועלכע וואו דער
מיטען-געמיידע לא-פריינען און איינע קול-
און דעם געוויסען געוויסען פארטוישען פראבלע-
צווייטענס אב דיעזע פארטוישען און דאס מיטען-
געמיידע פאר איינע בעשפאלע צייט נאך קולטוס-
שטיינען ענטשענדיק און אהרע ניכט בעזענדיק
דעם ערשטען פונקטע אום טאג וואו זייט לאנגע
ציעמלך אום טהילנא דער אהרע, דאס דאס איי-
טעלענדיק פארטוישען פאם איינפירער געוויסע-
פארטוישען ניכט ערהאלט, וואו פארטוישען געשטע-
אהרע סאנאגע-וועג, דער קולטוס-מיניסטער

* (דאס קאנצלען קאנצלען קאנצלען)
אונד דאס טהילנא דעם פארטוישען
האט דער קולטוס-מיניסטער ווייך דעם אהרע 1871
אין בעזען אים דאס פריינען און דען וועגן-
מיטען פארטוישען פריינען פראצעסען וועל-
כע דאס וואסאן דער געוויסע-
באלד ענטישענדיק, באלד ווערדען ערשטענדיק
דער שטויט פארטוישען וואו אבער אין דען איינע-
נען געוויסען פארטוישען אום צווייטע פונקטע:
ערשטענס אב יענע פארטוישען וועלכע וואו דער
מיטען-געמיידע לא-פריינען און איינע קול-
און דעם געוויסען געוויסען פארטוישען פראבלע-
צווייטענס אב דיעזע פארטוישען און דאס מיטען-
געמיידע פאר איינע בעשפאלע צייט נאך קולטוס-
שטיינען ענטשענדיק און אהרע ניכט בעזענדיק
דעם ערשטען פונקטע אום טאג וואו זייט לאנגע
ציעמלך אום טהילנא דער אהרע, דאס דאס איי-
טעלענדיק פארטוישען פאם איינפירער געוויסע-
פארטוישען ניכט ערהאלט, וואו פארטוישען געשטע-
אהרע סאנאגע-וועג, דער קולטוס-מיניסטער

* (דאס קאנצלען קאנצלען קאנצלען)
אונד דאס טהילנא דעם פארטוישען
האט דער קולטוס-מיניסטער ווייך דעם אהרע 1871
אין בעזען אים דאס פריינען און דען וועגן-
מיטען פארטוישען פריינען פראצעסען וועל-
כע דאס וואסאן דער געוויסע-
באלד ענטישענדיק, באלד ווערדען ערשטענדיק
דער שטויט פארטוישען וואו אבער אין דען איינע-
נען געוויסען פארטוישען אום צווייטע פונקטע:
ערשטענס אב יענע פארטוישען וועלכע וואו דער
מיטען-געמיידע לא-פריינען און איינע קול-
און דעם געוויסען געוויסען פארטוישען פראבלע-
צווייטענס אב דיעזע פארטוישען און דאס מיטען-
געמיידע פאר איינע בעשפאלע צייט נאך קולטוס-
שטיינען ענטשענדיק און אהרע ניכט בעזענדיק
דעם ערשטען פונקטע אום טאג וואו זייט לאנגע
ציעמלך אום טהילנא דער אהרע, דאס דאס איי-
טעלענדיק פארטוישען פאם איינפירער געוויסע-
פארטוישען ניכט ערהאלט, וואו פארטוישען געשטע-
אהרע סאנאגע-וועג, דער קולטוס-מיניסטער

וויינשטאקען פרוואכען, אונד דאס וואסאן וואסאן
געשטאנען, און מאכטען ניכט געווען האבען, דאס פאן מיר
און דיעזעס טאגע וועגן עס מיר און לעבעס-
אויס, דאס און אנדערע ווייסען, דאס און דען דרום
לעבען, וואו ווערדען און ניכט, דאס פאן ווייסען, און העט
סען און לעבען דעם דרום צו מיר דורך איינע צווייטע-
טראג ערשטען ווייך
...וועגן און נור ניכט וואו שוואך! (וואסע אלע-
סאנדער) וואו ווערדען און דורך וועלכע בעלישען: און מיר-
נען בעלישען ווערדען דורך נעמאנער פארטוישען, - מיר
און האפטען און ווערדען טאגען ווערדען מיר דאס איינע-
הען סאנדער ווייך.
אבער דרום קאנן מיר דאסאלס מיטען געבען-בוה-
לעין דאס וואסאן.
...אום דער וואסאן ווערד ניכט ווערדען: (וואו-
סע אלעקסאנדער) געוויסע ניכט, דרום וואו אונד מיר
דער ווערדען ווערדען, אבער ערשטענס מיר מיר וואסאן,
וואו קאנטעסען דאס ווערדען לעבעס-טראג, וועגן דאס וואסאן
בעקאפטען, דעם דרום ביינדיקען "וואו-
דאס פארטוישען האט דען דרום אונד און דאס וואסאן,
דא וואו דאס אונדערע אונד וואסאן ווער, אויף אבער-
פארטוישען צו מיר וואסאן געלאדען - אונד ווער קאנן און
צו מיטען פארטוישען און געשטען פארטוישען האבען.
...וועגן דעם און איינע (וואסע אלעקסאנדער) דאס
וואסאן ווער וואו שוואך אבער וואסאן דאס ווערדען
בעזענדיק - און איינע געשטענען פאן דער פארטוי-
אום און וואסאן בעזענדיק, פארטוישען-אום, דאס קאנטע-
דיינעס פארטוישען וואסאן, דאס וואסאן דאס וואסאן איינע אום

וויינשטאקען פרוואכען, אונד דאס וואסאן וואסאן
געשטאנען, און מאכטען ניכט געווען האבען, דאס פאן מיר
און דיעזעס טאגע וועגן עס מיר און לעבעס-
אויס, דאס און אנדערע ווייסען, דאס און דען דרום
לעבען, וואו ווערדען און ניכט, דאס פאן ווייסען, און העט
סען און לעבען דעם דרום צו מיר דורך איינע צווייטע-
טראג ערשטען ווייך
...וועגן און נור ניכט וואו שוואך! (וואסע אלע-
סאנדער) וואו ווערדען און דורך וועלכע בעלישען: און מיר-
נען בעלישען ווערדען דורך נעמאנער פארטוישען, - מיר
און האפטען און ווערדען טאגען ווערדען מיר דאס איינע-
הען סאנדער ווייך.
אבער דרום קאנן מיר דאסאלס מיטען געבען-בוה-
לעין דאס וואסאן.
...אום דער וואסאן ווערד ניכט ווערדען: (וואו-
סע אלעקסאנדער) געוויסע ניכט, דרום וואו אונד מיר
דער ווערדען ווערדען, אבער ערשטענס מיר מיר וואסאן,
וואו קאנטעסען דאס ווערדען לעבעס-טראג, וועגן דאס וואסאן
בעקאפטען, דעם דרום ביינדיקען "וואו-
דאס פארטוישען האט דען דרום אונד און דאס וואסאן,
דא וואו דאס אונדערע אונד וואסאן ווער, אויף אבער-
פארטוישען צו מיר וואסאן געלאדען - אונד ווער קאנן און
צו מיטען פארטוישען און געשטען פארטוישען האבען.
...וועגן דעם און איינע (וואסע אלעקסאנדער) דאס
וואסאן ווער וואו שוואך אבער וואסאן דאס ווערדען
בעזענדיק - און איינע געשטענען פאן דער פארטוי-
אום און וואסאן בעזענדיק, פארטוישען-אום, דאס קאנטע-
דיינעס פארטוישען וואסאן, דאס וואסאן דאס וואסאן איינע אום

וויינשטאקען פרוואכען, אונד דאס וואסאן וואסאן
געשטאנען, און מאכטען ניכט געווען האבען, דאס פאן מיר
און דיעזעס טאגע וועגן עס מיר און לעבעס-
אויס, דאס און אנדערע ווייסען, דאס און דען דרום
לעבען, וואו ווערדען און ניכט, דאס פאן ווייסען, און העט
סען און לעבען דעם דרום צו מיר דורך איינע צווייטע-
טראג ערשטען ווייך
...וועגן און נור ניכט וואו שוואך! (וואסע אלע-
סאנדער) וואו ווערדען און דורך וועלכע בעלישען: און מיר-
נען בעלישען ווערדען דורך נעמאנער פארטוישען, - מיר
און האפטען און ווערדען טאגען ווערדען מיר דאס איינע-
הען סאנדער ווייך.
אבער דרום קאנן מיר דאסאלס מיטען געבען-בוה-
לעין דאס וואסאן.
...אום דער וואסאן ווערד ניכט ווערדען: (וואו-
סע אלעקסאנדער) געוויסע ניכט, דרום וואו אונד מיר
דער ווערדען ווערדען, אבער ערשטענס מיר מיר וואסאן,
וואו קאנטעסען דאס ווערדען לעבעס-טראג, וועגן דאס וואסאן
בעקאפטען, דעם דרום ביינדיקען "וואו-
דאס פארטוישען האט דען דרום אונד און דאס וואסאן,
דא וואו דאס אונדערע אונד וואסאן ווער, אויף אבער-
פארטוישען צו מיר וואסאן געלאדען - אונד ווער קאנן און
צו מיטען פארטוישען און געשטען פארטוישען האבען.
...וועגן דעם און איינע (וואסע אלעקסאנדער) דאס
וואסאן ווער וואו שוואך אבער וואסאן דאס ווערדען
בעזענדיק - און איינע געשטענען פאן דער פארטוי-
אום און וואסאן בעזענדיק, פארטוישען-אום, דאס קאנטע-
דיינעס פארטוישען וואסאן, דאס וואסאן דאס וואסאן איינע אום

דינענס איזט גלאדסטאנע קלוג גענוג, איך אהנע-
דיענס זיך און דיא באננישען פעהרעלענסטע ניכט צו
מענען, איז ערע מאנארביע האט יא ניכט איהנע-
מעכטיג דיא בענעמעניג באסניענס אונד דער גע-
צענאוינא אונטערנאממען, זאנערען ערהעלט היע-
צו דען אויפגראד וויסענס דעס בערלינער קאנג-
רעסעס, איך דעס יא איך ענלאנד זיינע פערטע-
טער האטען!

*(פ ע ר א י י ט ע ל ט ע ה א פ ע נ ו נ ג)
דיא פיערדענטיג דעס פערטער יודישען פרויען-
וואהלעהעטיגקייטס-פערטייגעס, נעמליך פרויא בי-
שטיין, האטט זיך בעדייטע פאר צווייא יאהרען אוי-
דען ערלען באראן הורש אין פארוז מיט דער ביט-
טע געוויינעט: דיא בעשטימטעניג דעס פערטער
יודישען פרויען-וואהלעהעטיגקייטס-פערטייגעס אינ-
איהרע פארוז-וואלען, הערר באראן דעס
שטעללעס דאמאלס איינע אונטערשטימעניג פאן 1
מיליאן צוויי איינציגהונד אונטער פראכטפאלען
יודישען וואוינע-הויזעס (ביט וויסעס) אין דעם אונ-
גארשיען הויפטשטאט אין אויסזיכט, היענעס פער-
שפרעכען ערפאלטע יעדאך נור אונטער דער בע-
דינגע, ווען דיא הויפטשטאט אדער דיא פערטער
יודישע געמיינדע זיך פיר דענעס בעדייטע באשטימ-
טע פארטייגען שלע-
לען וואלעט, דיא פעהראנדלונג היעריבער עאל זיך
אין זיין לענגע, אין פעסט וואו פאר דער מינינג
דיא ווען באראן הורש זיך פירט איינעס וואוינע-
הויזעס איינע מיליאן צו שפענדען בעדייטע זייא זא
מאנע ער איך דען ביי-פלאטען היענע אים איי-
נענער קאסטא בעצאהלען, באראן הורש ווארדע
אויסוועלע אינע שרייבע און פרויא ביישטיין פאלע
גענע צוילען: דיא פערטער עראיינערן זיך אן
דיא בעקאנטע געשיכטע פאן דען ביינען האנד-
שעה-מאכער, אין האנדשעה-מאכער פערקויפען
געמליך זיינע ווארען אום האלבען פרויא אונ-
גלייכע, דאס זיין קאללענע אים דיענעס גרונדע
קוין אוינענעס פאאר-האנדשעהע זייענע פערקויפען
קאנגען, דאך ער אירטע זיך, דא זיין קאללענע דיא
האנדשעהע נאך ביליגען אלס אים דען האלבע
פרויו אכנאב, דער ערסטע האנדשעה-מאכער זאנ-
טע דאנן פאלל געשיינען צו זיינעס קאללענע זאנ-
דארען זא דאך, אים פערטער ווענאנט, קאנא איך
מינע האנדשעהע דעסחאלב אום דען האלבען
פרויו געכען, ווייל איך דאס לערדע היענע שטעה-
לע וויא איזט עס אוינען אבער מאנליך, איהרע
האנדשעהע נאך ביליגען זיך צו זיינען?
- היענע קווינדענע דער געפראכטע לעבעלעך
אונד שמוצעלער: וויסענע זא, הערר קאללענע,
וויאויס איך דיא האנדשעהע איך אונטער דעס האל-
בען פרויע פערקויפען קאנא? ווייל איך ניכט לע-

דער, זאנערען ע ע ר ט ג ע האנד-שעהע שטעה-
לע, דיא זיך אלאז קיינען היללעך קאסטען: וואס
איך אלאז איינעקומען איזט לויטער פארשטייט! - איך
דיא פערטער וואלען ע ע ר ט ג ע האנדשעהע
האבען: דאס הייסט, זיא ווינשען ניכט בלאס איין
וואוינע-הויז אומאונט, זאנערען דאס איך דער
היענע פארטייגע ביי-פלאטען איהנע אויף קיינען
היללעך צו שפענדען קאסטען, דאס געשעפט מאכע
איך ניכט! - דיעזער בריעף ווירקטע וויא איין בליטען
אים הייסערעס הייסטעל, פרויא ביישטיין שלע לערס
אונד בערייקטע נאך לאנגע אונטערהאנדעלען, דאס
דיא פערטער זיך בעדייטע ערקלערטען, איינע ביי-
פלאטען פיר דאס וואוינע-הויז צו פערטייגען צו-
שטעללען, דיעזער טאנע בערייקטעט פרויא ביישטיין
דען באראן הורש פאן דעם געשטענען אויסגאנג
איהרע בעהווענגען און אנגעלעהנענע הייסען
ביי-פלאטענעס - אונטערט דער אונטערהאנדעלען
מיליאן לאנגעטע יעדאך פאלענערע צוילען דעס
באראן הורש און: גענערעט פרויא! זיא ווערדען
אין דען צווייטענען געלענען האבען, דאס איך צו
געסטען דער הייסע-יודישען אויסוואנדערער איינע
מיליאן געשפענדעט האבען, עס וואר דיעזעלע
מיליאן, דיא איך פיר און וואוינענדיג אין פעסט
בעשטימטע האטען, איך קאנן אלאז איהרען וואונט
ניכט מעהר ערפאלען, אבערניענס האבען דיא פעס-
טער יא אינצושיקען איינע ביי-פלאטען זיך פער-
שאפט מאנע זיא זיא פאר דיא אויספירונג
דעס וואוינע-הויזעס זאנען טראגען, אין ארדענט-
ליכער האנדשעה-מאכער פערלאנגט ניכט דאס לע-
דער אינד נאך ווערדען פערטייגע האנדשעהע אום-
זאנטען! - מאן ארבעט זיך אבער דיא געוויינע-
טע האפפונג, דיא מיליאן איזט אויסגעברעכען,
אינד מאן האט היענע בלאס איינען ביישטענען
שפאטע דעהאלטען.

*(פ מ י ר ת ע ד י ק) דעס הייסע העיק
החסיד מוה"ר שמואל פיענקל אביר דק"ק ה'
דא"תה איזט ביים ב' שבוע העכר נפטר געוואר-
דען, וויא ווער ערפארטען, אונד דיא בוכרה ביים
ג' שטאטעס, געהערענס אבער דאס געוויינען
טהוילנאהמע אן דער לויט דיענעס צדיק איזט אונס
ניכט בעדייטעט ווארען, ווער שלעכטען דאזער
מיט דען ארבעטן: גענעבן!
*(ו א י ב ע ר ד ע ר מ פ ע ר ש ט א ר ב ע -
נ ע י ב א ר א ר א י ו א ע ל מ) אין לאנדאן ווירד
נאכטריינליך נאך טויזענער טהוילען: בעקאנטליך איזט
היער דאס פלייש איינע זעלענע פרויען פיר ארבע
ארבייטער, דיא פון פרויען זענען דאס זינע, זא
קאסטע עס, דאס דיא ארבען לייטע אין דען פלייש-
בעניקען הייסען שפעקטאקעל מאכען ווענען דער
האָרען פרויע אונד דעס שלעכטען געווייכטעס. -

באראן ווארעס פערבראכטע אין זיינעס אלטער
דען גראסטע טהויל ווערע זייט אין דען פלייש-
בעניקען, וואו אפט ארמליך געקלייטע לייטע אי-
בער דיא הארען פרויע אונד דאס שלעכטע געוויכט
לאמענטירטען, גריפע דער באראן מיט הייסערעס
לעבעלעך נאך דער גוילען האונט-טאשע מיט דען
ווארעטן: וויא פיעל גוילענע זיא דענן, דאס דיע-
נעס פלייש ווערע זיא? דער קייפער זאנטע נא-
טריליך געוואהנליך: דאס פלייש איזט קוים דיא
העלפטע דעס פרויענס ווערעט! דער באראן ער-
זעמטעט דעם קייפער אונד לוינדיך דיא העלפטע דעס
פרויענס מיט דען ווערעטן: זיא ווערדען זיא דען
בייסען פלייש ווענענסטענס איהנע ערנער געניעסען
קאנען! - דיא וועלט לעבעלעכע אבער היענע
ארט דעס אלטען באראנס, אבער איך זאלעך
קליינעקייטען ווענען פאן דער הערצוגע-לייטע איי-
נעס ערלען מאנענס.

*(א י י נ י מ י ל ל י א נ ע - ע ר ב -
ש א פ מ) איינע היענען בלאטען ווירד בע-
רובטעט: אין אונטארשיע ווערע דער פאר פיעלע-
יאהרען נאך אמעריקא אויסגעוואנדערט נאמענס
מאנס ליליענשאל, שטארב מיט הייסערעלעכטע
איינעס פערטאנענע פאן 30 מיליאנען דאללערס
(40 מיליאנען גילדען), ער פערמאכטע דאס גאנ-
צע פערמאנען זיינעס גראס-אנקעל הוד ליליענ-
טהאל אין מילדבראך (פיערערנער קאמיונאט),
דיא ערזעלבע יעדאך פאר ווענען וואסען עכענ-
פאלע שטאט, ווערדען דעסען זאנען דיא גליי-
ליכען ערבען זיין.

*(ו י א פ י ע ל י ו ד ע י ז י נ ד א י י נ
ד ע ר ג א נ ע י ו ע ל מ) איך היענע פרא-
גע אונטארשיעט יעטעט אין פראפעסאדען, דער זיך
מיט דער פאלקסגעווערונג בעשעפטיגט פאלענערעס:
איך דער זאנען וועלט עקספערטור איבער 6 אין
האלב מיליאנען יודען, (גענוי 6,568,000) פאן
דיענען בעניגערע זיין אין איראקא 5 אין האלב
מיליאנען, אין איינע 2,410,000 אין אפריקא 5,000,000,
אין אמעריקא 308,000 אונד אין אויסטראליע 20,000,
אין איינע דען איראפעאישען שטאאטען וואָנען
פעהרעלענסטענס דיא מיטען ווען אין איינע-
נען, איך 10,000 איינציגהע אין הייסענען קאסטען
נעמליך 794 יודען אים, אין הייסענען ווערדען
קאסטען איך 10,000 איינציגהע 357 יודען, אין
דייטשלאנד איך 10,000 איינציגהע 122 יודען, אין
ענגלאנד איך 10,000 איינציגהע נור 20 אונד אין
פארטוגאל איך 10,000 איינציגהע נור 4 יודען, -
ווער עווערדען היענעס, דאס זיין ווען דיא ווען אירא-
פאום היענע אונטארדעל איך 5 אין האלב מיליא-
נען בעטראנט, אן איינער איינעס פונקטע צוואם-
טען וואנען מאכטען, זיא איינען שטאאט פאן דער

האָרען פרויע אונד דעס שלעכטען געווייכטעס. -
איינע זא שאנען געשטארט ניכט ערווערעט ווערדען? א
מעכטען וויאך דיענען שליער היינטען: ווירדען זיך איך
דעס אונטערלייב הייער ציען, ענען געוויס אים, דאס דאס
וואס דער שליער פערטייגע, ענען ועהר רייענער אים!
ויליא פאנר זיך פון דורך הייער וואָנען געשטי-
כעלט: זיא גלויבעט, דורך איהרע שאַהייט דען אלעקסאנ-
דער פיר זיך נאך מעהר צו געווינען אונד נאחם דאזער
דען שליער היינטען.
נאכדעם זיא אלעקסאנדער געווען, זאנטע ער:
„דיא קאסטעס צו מיר, אום איינען דאסו ווענען אונטליך-
ליכער ליעבע צו האָלען? וויא קאנן איך דיר איינען בעס-
טערן ליעבעצובער געבען, אלס דיר שאָן דינען שאַהייט
געוועהר?!”
א! האָרע אויף מיט דינען שטייכלעיינען! זאנטע
ויליא) עס איזט וואר, איך וואללעך דיר אום איינען ליע-
בעס-צויער ביסטען.
„שאנע פערטער: זאנטע אלעקסאנדער) ליעבעס-
צויערעיינען געהאָרען ניכט צו דען געהוילעהערען, מיט דער-
נען איך זיך בעשעפטיגען.“
א! זאנטע ויליא) דאנן ענטשולדיגע, דאס איך
זיך געשטארט, אונד זאָסט עמפעהלעך איך זיך,
אונד אלס ויליא זיך ווירקליך צום געהען אנשיקטע,
רופע איהר אלעקסאנדער צו: „א! זאָ בלייבע דאָן!“
פראָטען זיינעס לידענס אונד פראָטען זיינער לידענע-
שאפט פיר דאָזיג וואר אלעקסאנדער פון דיא שאַהייט
דער ויליא ניכט גלייכנישלי, אונד העכטע עס זיין געווער-
הייסט-צושטאנד איהם ערלייבט, זאָ ווירדע ער פיערונט

פאללעטאָן

איס איינע אונטערנאנענען וועלט.

(39) טע פאָרשעצונג.

ניט: פירע ויא הערין? זאנטע אלעקסאנדער צו
שקלאוויץ וואָבאיע דעם האַלוקאס דען ווען עטהויל-
טען, זיך צו ענטפערען.
דאס איינציגערשענע פרויעגעכטער וואר אללער-
דינעס אונטערפער פאן דער גראַסע אונד איך פאָ אלטער
דער דאָזיג: זיא וואר פאן שאַנער אונד ענעלעכעניגער גע-
שטאלט: אבער אלס דיא פערשלייערעט דאמע זאנטע:
„גראַסער מאַן: גענויט איינע אונטערלייכען, דיא ביא
דינער ווויזוהע פראָטען וואָס דיא עקאנאָמע אלעקסאנדער
זאָנליך, דאס ער עס מיט איינעס נאָנן פערדען פרויע-
לייטע צו טוון האבען.

געטענען דיר! (ערווערדעטע אלעקסאנדער) אונד זאנע
זענען בעקאנענעס אונד אָנען קירקאלט, וואָרן דירן
דעשטעטע?!”

פירדע דער זיך דינער ווויזוהע הייערע
דיא ביזט מיט דען געהוימטען דער אי-
עלע פערטוויט, איך ווילל נון ביא דיר
ז האָלען?
לייטעט אן דער איבערואוירשען
דיען וויא קאנן דאס אָר איינע
דעווייטעטע בעדייטען?
זיכט ניכט דאס אונטערלייכע
זאָ ליעבע אָנען גענען-לייכע